

การประยุกต์หลักสังคหวัตถุธรรมเพื่อส่งเสริมความนิยมทางการเมือง
ของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลสันป่าม่วง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

APPLICATION OF THE PRINCIPLES OF SOCIAL WELFARE TO PROMOTE POLITICAL POPULARITY
OF LOCAL POLITICIANS IN SAN PA MUANG SUB-DISTRICT
MUNICIPALITY MUEANG DISTRICT, PHAYAO PROVINCE

สุกฤษฎี เลาสัตย์, สมยศ ปัญญามาก และ พระเมธีวชิรคุณ
Sugrit Laosat, Somyot Panyamak and Phra Methee Wachirakhun
คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
School of Political, Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Corresponding author, e-mail: sugritborn@gmail.com, Tel. 080-202-8721

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาระดับความนิยมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่น (2) เปรียบเทียบความนิยมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่น และ (3) นำเสนอการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการส่งเสริมความนิยมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่น การวิจัยเป็นแบบผสมวิธี ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ การวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 352 คน ซึ่งคัดเลือกจากประชากร 2,926 คน โดยใช้สูตรของทาร์โรว์ ยามาเน่ ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 12 รูปหรือคน และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เชิงพรรณนา ผลการวิจัยพบว่า

1) ระดับความนิยมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในภาพรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมาก โดยพิจารณาใน 7 ด้าน พบว่าด้านความนิยมในการเล็งผลปฏิบัติอยู่ในระดับสูงสุด รองลงมาคือ ความนิยมในการอบรมสั่งสอนทางการเมือง ความรู้ความสามารถพิเศษ สถานะทางสังคม ค่านิยมเรื่องอำนาจ ประสบการณ์ทางการเมือง ลักษณะนิสัยของนักการเมือง และความสัมพันธ์กับเครือข่ายตามลำดับ

2) ผลการเปรียบเทียบความนิยมทางการเมืองตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ พบว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

3) การประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมทั้ง 4 ด้าน พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมาก โดยด้านอัตถจริยามีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ทาน สมานัตตตา และปิยวาจา จากการสัมภาษณ์พบว่า หลักสังคหวัตถุธรรมมีบทบาทสำคัญต่อการสร้างและคงไว้ซึ่งความนิยมทางการเมือง โดยทานเป็นจุดเริ่มต้น ปิยวาจาสร้างความใกล้ชิด อัตถจริยาสะท้อนผลงานที่เป็นรูปธรรม และสมานัตตตาช่วยให้ความนิยมดำรงอยู่อย่างยั่งยืน องค์ความรู้ที่ได้ชี้ให้เห็นว่าความนิยมทางการเมืองต้องอาศัยทั้งผลงานและคุณธรรมตามหลักพุทธธรรม เพื่อพัฒนาการเมืองท้องถิ่นเชิงคุณธรรมและความยั่งยืนในสังคม

คำสำคัญ: นักการเมืองท้องถิ่น, สร้างความนิยม, หลักสังคหวัตถุธรรม

Abstract

This research study aimed to: (1) examine the level of political popularity of local politicians (2) compare political popularity according to personal factors and (3) present an applied model of the Buddhist principle of *Sangahavatthu Dhamma* as a Buddhist innovation for enhancing political popularity and promoting sustainable local governance. A mixed-methods research design was employed, integrating quantitative and qualitative approaches. The quantitative data were collected using a questionnaire administered to 352 respondents, selected from a population of 2,926 based on Yamane's formula. The qualitative data were obtained through indepth interviews with 12 key informants, including monks and laypersons. Quantitative data were analyzed using descriptive statistics, while qualitative data were analyzed through content and thematic analysis. The findings revealed that:

1) the overall level of political popularity of local politicians was at a very high level. Among the seven dimensions examined, goal-oriented performance received the highest rating, followed by political socialization, specialized knowledge and competencies, social status, power-related values, political experience, personal characteristics, and network relationships, respectively.

2) Comparative analysis based on personal factors gender, age, educational level, occupation, and income showed no statistically significant differences at the 0.05 level.

3) Regarding the application of the four principles of *Sangahavatthu Dhamma*, the overall level was also rated very high. *Atthacariya* (beneficial conduct) demonstrated the highest mean score, followed by *Dana* (giving), *Samanattata* (consistency and equality), and *Piyavaca* (kind speech). Qualitative findings indicated that *Sangahavatthu Dhamma* functions as a Buddhist-based innovation that integrates wisdom and moral conduct into political practice. *Dana* initiates public trust, *Piyavaca* fosters harmonious relationships, *Atthacariya* reflects tangible and people-centered outcomes, and *Samanattata* sustains long-term political legitimacy. The study highlights that the integration of Buddhist ethical principles with political performance contributes to the development of wisdom, morality, and sustainable local political governance in contemporary society.

Keywords: Local politicians, Building Popularity, Principles of social welfare

บทนำ

ในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยถือได้ว่า พรรคการเมืองนั้นเป็นองค์กรทางการเมืองที่มีความสำคัญและมีบทบาทสำคัญ เหตุเพราะว่า พรรคการเมืองเป็นองค์กรที่เกิดจากการรวมตัวกันของกลุ่มบุคคล คณะบุคคลที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองเดียวกันกลุ่มบุคคลหรือคณะบุคคลจะทำหน้าที่เป็นตัวแทนของประชาชนเพื่อทำหน้าที่รวบรวมความคิดเห็นและความต้องการของประชาชนในแต่ละกลุ่มเพื่อไปกำหนดนโยบายทางการเมือง ตลอดจนการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองเพื่อส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งไปเป็นผู้แทนราษฎร โดยมีเป้าหมายสำคัญ คือ การผลักดันนโยบายของพรรคการเมืองไปสู่นโยบายสาธารณะและเข้าบริหาร

ประเทศเพื่อกำหนดเป็นนโยบายและนำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม การรณรงค์หาเสียงของพรรคการเมืองถือว่าเป็นภารกิจสำคัญที่พรรคการเมืองพึงปฏิบัติอยู่เป็นประจำ ไม่ว่าจะเป็นก่อนการเลือกตั้ง หรือภายหลังจากการเลือกตั้ง เพราะพรรคการเมืองจะทำหน้าที่เป็นองค์กรที่ต้องค้นหาว่า มีวิธีการใดที่เหมาะสมที่จะโน้มน้าวหรือดึงดูดความสนใจให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ได้ตัดสินใจเลือกผู้สมัครพรรคของตน เพื่อเข้าไปทำหน้าที่ในสภาได้มากที่สุด ตลอดจนการรักษาภาพลักษณ์ที่ดีของพรรคให้เป็นที่ยอมรับต่อสาธารณะอยู่อย่างสม่ำเสมอ อีกทั้งต้องคอยตรวจสอบความต้องการของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งตลอดเวลาว่า เขามีความต้องการอะไร และนำความต้องการของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งเหล่านั้นมาแปลงเป็นนโยบายพรรค (ไชยาพรหม, 2563).

นักการเมืองหรือผู้ปฏิบัติงานทางการเมืองเป็นส่วนประกอบสำคัญของการพัฒนาระบบการเมืองการปกครองของประเทศ เพราะนักการเมืองเป็นบุคคลที่ประชาชนมอบอำนาจให้ทำหน้าที่แทนตน ดังนั้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่นักการเมืองจะต้องมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และเหมาะสมกับการได้รับความไว้วางใจจากประชาชนเจ้าของอำนาจ สำหรับคุณสมบัติของการเป็นนักการเมืองที่ดี ได้มีนักวิชาการได้ให้ความเห็นไว้หลายประการ สรุปได้ดังนี้ คุณสมบัติของการเป็นนักการเมืองที่ดี จะต้องมีความสูง มีคุณวุฒิที่จะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารประเทศชาติ มีคุณประโยชน์ ทำงานเพื่อส่วนรวมด้วยความเสียสละไม่เห็นแก่ตัว มีวิสัยทัศน์กว้างไกล ตื่นตระหนกน้อยเมื่อต้องเผชิญสถานการณ์เฉพาะหน้า มีคุณลักษณะชีวิตที่ดี มีลักษณะพื้นฐานของการดำเนินชีวิตแบบเสมอต้นเสมอปลาย มีประวัติดี มีการดำเนินชีวิตตั้งแต่อดีตที่โปร่งใส ทั้งในชีวิตหน้าที่การงานและชีวิตส่วนตัว มีความภาคภูมิใจ คุณกริยา มีวาทีศิลป์ ไม่โกหก ไม่กลับกลอก ไม่ปลิ้นปล้อน สามารถพูดจาสื่อสารได้ดีกับบุคคลในทุก ๆ ระดับ และที่สำคัญมีคุณธรรม จริยธรรมซื่อสัตย์จริงใจต่อประชาชนและประเทศชาติ (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2539) ดังนั้นจริยธรรมนักการเมืองจึงเป็นเรื่องที่สังคมมักจะนำมาวิพากษ์วิจารณ์กันอยู่เป็นประจำ นักการเมืองหรือผู้ปฏิบัติงานทำหน้าที่ทางการเมืองถือว่าเป็นส่วนประกอบสำคัญของการพัฒนาระบบการเมืองและการปกครองของประเทศ ซึ่งถือได้ว่านักการเมืองเป็นบุคคลที่ประชาชนมอบอำนาจและความไว้วางใจให้ทำหน้าที่แทนตน (เสถียร เขยประทับ, 2554)

จากการสำรวจเบื้องต้นพบว่า บริบทโดยทั่วไปของประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลสันป่าม่วง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา มีวิถีการดำเนินชีวิตที่เรียบง่าย การรับรู้ข่าวสารอยู่ในวงจำกัด การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนยังมีไม่มากนัก เนื่องจากมีประชากรแฝงจำนวนมาก และบางคน บางรายมีรายชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านแต่ไม่ได้อาศัยอยู่ประจำ แม้จะทราบว่าจะมีการเลือกตั้ง สาเหตุมาจากความรู้สึกสับสนไม่รู้ว่า จะเลือกใครจึงไม่ให้ความสนใจและไม่มีความสนใจที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองเพราะเห็นว่า การเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองไม่สามารถเป็นหลักประกันว่าจะทำให้ระบบการเมืองตอบสนองต่อตนเองสามารถลดความเหลื่อมล้ำ และแก้ปัญหาคอร์รัปชันได้อย่างแท้จริง ประชาชนถูกความครอบงำทางแนวคิดหรือปลูกฝังทางความคิด และให้ความเข้าใจในระบบอุปถัมภ์มีลักษณะของ (Parochial-subject Political Culture) แบบไพร่ฟ้า และมี (Subject-participant Political Culture) แบบมีส่วนร่วมน้อย การแบ่งกลุ่มเป็นพรรคเป็นพวก การประชาสัมพันธ์ที่ไม่ทั่วถึงการมีส่วนร่วมจะเน้นเฉพาะ ช่วงเลือกตั้ง ทำไม่ต่อเนื่อง ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจในการมีส่วนร่วมทางการเมืองขาดการให้ความสำคัญต่อการเลือกตั้ง พื้นฐานความคิดทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของคนในพื้นที่เทศบาลตำบลสันป่าม่วง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ได้รับอิทธิพลจากพุทธศาสนา ทั้งด้านความคิด ความเชื่อ ค่านิยม ด้านพฤติกรรมที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคล ซึ่งประเด็นเหล่านี้ได้เป็นข้อถกเถียงกันมาเป็นระยะเวลาช้านาน แต่คนในพื้นที่เทศบาลตำบลสันป่าม่วง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ก็ยังคงดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างปกติสุข แม้จะเกิดความขัดแย้งในเรื่องความคิดทางการเมืองแบบตะวันตกที่ยังไม่ลงตัวไม่ลงรอยกับวิถีชีวิตของคนในพื้นที่เทศบาลตำบลสันป่าม่วง อำเภอเมือง

จังหวัดพะเยา แสดงให้เห็นว่าพระพุทธศาสนาได้มีส่วนสำคัญในการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองที่ดีส่งผลกระทบต่อ การดำรงชีวิตของคนในสังคม

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาความนิยมทางการเมืองของนักการเมือง ท้องถิ่นในเทศบาลตำบลสันป่าม่วง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา และนำเสนอแนวทางการประยุกต์ใช้หลักสังคห วัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความนิยมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลสันป่าม่วง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนและนักการเมืองที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลตำบลสันป่าม่วง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยาในการส่งเสริมวัฒนธรรมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองให้เพิ่มมากขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์

- เพื่อศึกษาระดับความนิยมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลสันป่าม่วง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา
- เพื่อเปรียบเทียบความนิยมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลสันป่าม่วง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยาโดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
- เพื่อนำเสนอการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความนิยมทางการเมืองของ นักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลสันป่าม่วง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

วิธีดำเนินการวิจัย

บทความวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ประกอบด้วยวิธีการวิจัย เชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

1. การศึกษาวิจัยเชิงเอกสาร ประกอบด้วยประชากรกลุ่มตัวอย่าง ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เครื่องมือที่ใช้ ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

2. การวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ ประชาชนผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป และมีสิทธิ์เลือกตั้ง อาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลตำบลสันป่าม่วง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา จำนวน 8 หมู่บ้าน ประชากรรวมทั้งสิ้น จำนวน 2,926 คน ได้ประชากรกลุ่มตัวอย่างจำนวน 351.89 คน คิดเป็นจำนวนเต็มได้ประชากรจำนวน 352 คน คำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของ ทาโรยามาเน่ (Taro Yamane) วิธีการสุ่มตัวอย่าง (Sampling) ทำการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster sampling) ใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างเป็นส่วนโดยใช้สูตร ดังนี้

$$\text{จำนวนตัวอย่างประชากรกลุ่มตัวอย่าง} = \frac{\text{จำนวนตัวอย่างทั้งหมด} \times \text{จำนวนผู้มีสิทธิในแต่ละหมู่บ้าน}}{\text{จำนวนผู้มีสิทธิทั้งหมด}}$$

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ผู้ศึกษาได้ใช้แบบสอบถาม ซึ่งผู้ศึกษาสร้างขึ้นโดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของประชากรที่ศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ ระดับ การศึกษา อาชีพ และรายได้รวม 5 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความนิยมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาล ตำบลสันป่าม่วง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา เป็นลักษณะคำถาม โดยมีมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Likert scale)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการประยุกต์หลักสังคหวัตถุธรรมเพื่อส่งเสริมความนิยมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลสันป่าม่วง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะ

เมื่อรวบรวมข้อมูล และแจกแจงความถี่แล้วใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมาพิจารณาระดับความถี่ ซึ่งมีเกณฑ์การพิจารณาดังสูตรการคำนวณระดับการให้คะแนนเฉลี่ยในแต่ละระดับชั้นโดยใช้สูตรการคำนวณช่วงความกว้างของชั้น

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1) ทำหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัย และขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา ถึง นายกเทศบาลตำบลสันป่าม่วง

2) ผู้วิจัยลงพื้นที่ตำบลสันป่าม่วง อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา แล้วทำการชี้แจง หลังจากนั้นดำเนินการแจกแบบสอบถามให้กับประชาชนในพื้นที่ที่ถูกเลือกให้เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้ตอบแบบสอบถาม หลังจากนั้นขอให้กลุ่มตัวอย่างส่งข้อมูลกลับมายังผู้วิจัย

3) นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โดยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

1) ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามที่เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ใช้วิเคราะห์ ค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (percentage)

2) วิเคราะห์ความนิยมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลสันป่าม่วง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วแปล ความหมายตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยพิจารณาจากขอบเขตของคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการแบบสอบถาม

3. การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) ทั้งซึ่งมีคุณสมบัติสอดคล้องกับประเด็นการศึกษา

ประชากรสำหรับการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ได้แก่ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) คือผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย จำนวน 12 รูปหรือคน แบ่งเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ 1 กลุ่มประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลสันป่าม่วง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา จำนวน 5 คน

กลุ่มที่ 2 กลุ่มนักการเมืองท้องถิ่นในพื้นที่เทศบาลตำบลสันป่าม่วง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา จำนวน 3 คน

กลุ่มที่ 3 กลุ่มนักวิชาการทางรัฐศาสตร์ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับความนิยมทางการเมือง จำนวน 2 คน

กลุ่มที่ 4 กลุ่มผู้นำทางพุทธศาสนา และนักวิชาการทางพุทธศาสนาที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับความนิยมทางการเมือง จำนวน 2 รูป

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ (Interview Guide) และแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เพื่อเก็บรวมข้อมูลการสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) การสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ มีขั้นตอนดังนี้

1) ศึกษาแนวคิดทฤษฎี เอกสาร หนังสือ ตำรางานวิจัยที่เกี่ยวข้องและกรอบแนวคิดในการวิจัยเกี่ยวกับความนิยมทางการเมืองในแต่ละด้าน

2) สร้างแนวคำถามมาเป็นประเด็นสำหรับสร้างแนวทางการสัมภาษณ์จากนั้นนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะ

3) นำแนวทางการสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ จำนวน 5 ท่าน โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และพิจารณาความเหมาะสมของสำนวนภาษาที่ใช้สื่อความหมายให้ชัดเจน และใช้ดัชนีความสอดคล้องหรือค่า IOC โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ และใช้ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item; Objective Congruence: IOC)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) นำหนังสือจาก มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา ถึงผู้ให้ข้อมูลหลักในการสัมภาษณ์

2) สร้างความสัมพันธ์กับผู้ให้ข้อมูลหลัก และกลุ่มเป้าหมายพบปะพูดคุยเพื่อสร้างความคุ้นเคย และแจ้งวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3) กำหนดนัดหมายวันเวลาที่จะดำเนินการสัมภาษณ์ที่แน่นอน เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายได้เตรียมตัว และเตรียมเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4) ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แนวทางการสัมภาษณ์กับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก และบุคคลอื่น ๆ โดยใช้วิธีการบันทึกเทป จดบันทึก และสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) กับกลุ่มเป้าหมาย

จากนั้น นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ ทำการสังเคราะห์แบบแผนความสัมพันธ์ โดยการหาความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างกันของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในแต่ละประเด็น แล้วสร้างข้อสรุปแบบแผนความสัมพันธ์ เพื่ออธิบายปรากฏการณ์การประยุกต์หลักสังคหวัตถุธรรมเพื่อส่งเสริมความนิยมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลสันป่าม่วง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์วิเคราะห์โครงสร้าง สรุปแบบอุปนัย (Inductive Approach) และการตีความ (Interpretation) จากปรากฏการณ์ในพื้นที่ 9 และนำเสนอข้อมูลโดยการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) เพื่ออธิบายการประยุกต์หลักสังคหวัตถุธรรมเพื่อส่งเสริมความนิยมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลสันป่าม่วง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

สรุปผลการวิจัย

1. จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของประชากรกลุ่มตัวอย่างในเทศบาลตำบลสันป่าม่วง พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 45.20) อายุ 31-40 ปี (ร้อยละ 29.30) มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา/ปวช. (ร้อยละ 38.60) มีอาชีพกสิกรรม/เกษตรกรรม (ร้อยละ 33.50) และมีรายได้ 10,001-20,000 บาทต่อเดือน (ร้อยละ 38.10)

ผลการวิเคราะห์ความนิยมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่น แบ่งตาม 7 ด้าน พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมาก ค่าเฉลี่ยรวม (\bar{x}) = 3.78 โดยจัดลำดับตามค่าเฉลี่ยสูงสุดได้ดังนี้:

1. ความนิยมในการเล็งผลปฏิบัติ (\bar{x}) = 4.05
2. ความนิยมในการอบรมสั่งสอนทางการเมือง (\bar{x}) = 3.83
3. ความนิยมในความรู้ความสามารถพิเศษ (\bar{x}) = 3.81
4. ความนิยมในสถานะทางสังคม/ค่านิยมเรื่องอำนาจ (\bar{x}) = 3.80
5. ความนิยมในประสบการณ์ทางการเมือง (\bar{x}) = 3.74
6. ความนิยมในลักษณะนิสัยของนักการเมือง (\bar{x}) = 3.62
7. ความนิยมในความสัมพันธ์กับเครือข่าย (\bar{x}) = 3.57

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับความนิยมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลสันป่าม่วง จำแนกตามรายได้ของประชาชน 5 ระดับ พบว่า ค่าเฉลี่ยอยู่ในช่วง 3.63–3.82 โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) พบค่า $F = 2.531$ และค่า $Sig. = 0.06$ แสดงว่าประชาชนที่มีรายได้แตกต่างกัน มีความคิดเห็นโดยรวมไม่แตกต่างกัน ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่าการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมทั้ง 4 มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมความนิยมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่น โดย ทาน เป็นจุดเริ่มต้นในการสร้างความนิยม ปิยวาจา ทำให้เกิดความใกล้ชิดและความศรัทธา อตถจริยา ตอกย้ำด้วยผลงานที่เป็นรูปธรรม และ สมานัตตตา เป็นปัจจัยที่ทำให้ความนิยมคงอยู่ในระยะยาว องค์ความรู้ที่ได้จึงชี้ว่า ความนิยมทางการเมืองมิได้เกิดจากปัจจัยวัตถุเพียงอย่างเดียว แต่ยังต้องอาศัยคุณธรรมและการปฏิบัติตามหลักพุทธธรรม ซึ่งเป็นแนวทางสำคัญในการสร้างการเมืองท้องถิ่นเชิงคุณธรรมและความยั่งยืนในสังคม

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่าการศึกษาความนิยมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลสันป่าม่วง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา พบว่า โดยภาพรวมความนิยมอยู่ในระดับพึงพอใจมาก (\bar{x}) = 3.78 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน การเล็งผลปฏิบัติได้รับความนิยมสูงสุด (\bar{x}) = 4.05 รองลงมาคือการอบรมสั่งสอนทางการเมือง (\bar{x}) = 3.83 และด้านความสัมพันธ์กับเครือข่ายอยู่ในระดับต่ำสุด (\bar{x}) = 3.57 สอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยของธรรมรัตน์ ธรรมยาฤทธิ์ พบว่าประชาชนหมู่บ้านเสือดงจังหวัดอุดรธานีมีความนิยมต่อพรรคเพื่อไทยในระดับมาก โดยองค์ประกอบที่สำคัญคือ นโยบายและผู้นำพรรค (ธรรมรัตน์ ธรรมยาฤทธิ์, 2561)

2. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่าการเปรียบเทียบประชาชนกลุ่มตัวอย่างที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความนิยมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลสันป่าม่วง ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ซึ่งเป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ทั้ง 5 ตัวแปรสอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยของพระปัญญาฤทธิ์ สิริวิฑฒโก (ฟ้าศุกกล) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง ส.ส. ของประชาชนในอำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร พบว่า ประชาชนที่มีการศึกษาและรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่ประชาชนที่มี เพศ อายุ และอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันเช่นเดียวกับผลการวิจัยของเทศบาลสันป่าม่วง (พระปัญญาฤทธิ์ สิริวิฑฒโก (ฟ้าศุกกล), 2564) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนในอำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

3. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่าการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมาก (\bar{x}) = 3.90 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อตถจริยา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (\bar{x}) = 4.02 รองลงมาคือ ทาน (\bar{x}) = 3.92 สมานัตตตา (\bar{x}) = 3.86 และ ปิยวาจา (\bar{x}) = 3.80 ตามลำดับ จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ พบว่า หลักสังคหวัตถุธรรมมีบทบาทสำคัญต่อการส่งเสริมความนิยมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่น โดยทานเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างความนิยม ปิยวาจาสร้างความใกล้ชิดและศรัทธา อตถจริยาสะท้อนผลงานที่เป็นรูปธรรม และสมานัตตตาช่วยธำรงความนิยมในระยะยาว สอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยของมนัสนันท์ ศิวะพรพัฒนา ซึ่งพบว่าการสื่อสารทางการเมืองตามหลักสังคหวัตถุธรรมทั้ง

4 ด้าน มีส่วนสำคัญในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองและการไปใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชน อันเป็นแนวทางในการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นเชิงคุณธรรมและความยั่งยืนในสังคม (มนัสนันท์ ศิวะพรพัฒนา, 2565)

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยนี้สามารถจัดเป็นองค์ความรู้ใหม่ (New Knowledge) ที่อยู่บนฐานของการบูรณาการพุทธธรรมกับรัฐศาสตร์ และทฤษฎีการบริหาร สมัยใหม่ การประยุกต์ใช้หลักสังคหัตถุธรรมจึงเป็นกลไกสำคัญในการส่งเสริมความนิยมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลสันป่าม่วง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ซึ่งองค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้ ความนิยมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นไม่ได้ขึ้นอยู่กับเพียง ผลงานหรือการช่วยเหลือทางวัตถุเท่านั้น แต่ยังสัมพันธ์กับคุณธรรม และการปฏิบัติ โดยเฉพาะการประยุกต์ใช้หลักสังคหัตถุธรรมทั้ง 4 ซึ่งการเมืองท้องถิ่นที่ผสมผสานแนวคิดพุทธธรรมจะก่อให้เกิดการเมืองเชิงคุณธรรม ที่ประชาชนรู้สึกเชื่อมั่นและยอมรับ งานวิจัยนี้จึงสร้างองค์ความรู้ใหม่ในเชิงรัฐศาสตร์และพุทธปรัชญา คือการแสดงให้เห็นว่าความนิยมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นสามารถเสริมสร้างได้ด้วยการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรม ซึ่งต่างจากมุมมองทั่วไปที่มีมุมมองว่าความนิยมมาจากผลงานหรืออำนาจทางการเมืองเพียงอย่างเดียว

- ประชาชนมีระดับความนิยมต่อผู้นำท้องถิ่นในภาพรวมอยู่ในระดับที่ดี
- กลุ่มคนรุ่นใหม่จะให้ความสำคัญกับผลงานเชิงนโยบาย และความโปร่งใสมากกว่าความสัมพันธ์ส่วนตัว

แผนภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย: สุกฤษฎ์ เลาสตัย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. เทศบาลตำบลสันป่าม่วง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ควรกำหนดให้การประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรม (ทาน ปิยวาจา อตถจริยา สมานัตตตา) เป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาบุคลิกภาพและการปฏิบัติหน้าที่ของนักการเมืองท้องถิ่น โดยจัดทำ คู่มือจริยธรรมทางการเมืองท้องถิ่น เพื่อใช้เป็นกรอบการทำงานที่ชัดเจนและตรวจสอบได้

2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเทศบาลตำบลสันป่าม่วง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ควรสนับสนุนให้นักการเมืองท้องถิ่นมีการอบรมด้านการใช้ ปิยวาจา หรือการสื่อสารที่สุภาพ จริงใจ และสร้างความไว้วางใจ รวมถึงการสร้างช่องทางการสื่อสารที่ใกล้ชิดประชาชนมากขึ้น เช่น เวทีประชาคม การใช้สื่อออนไลน์เพื่อการรับฟังความคิดเห็นและสร้างความสัมพันธ์ที่ดี

3. หน่วยงานภาครัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรผลักดันให้มีการจัดโครงการอบรมหรือพัฒนานักการเมืองท้องถิ่น โดยบูรณาการหลักอตถจริยา (การทำประโยชน์เพื่อประชาชน) เข้าไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น เช่น โครงการสาธารณประโยชน์ โครงการสร้างงานสร้างอาชีพ และการพัฒนาสวัสดิการชุมชน เพื่อแสดงถึงความจริงใจในการทำงานและเพิ่มความนิยมทางการเมืองอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ควรขยายพื้นที่ศึกษาไปยังเขตเทศบาลหรือ อบต. อื่น ๆ เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมของนักการเมืองท้องถิ่นในแต่ละพื้นที่ ว่ามีปัจจัยทางสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมที่ส่งผลกระทบต่อระดับความนิยมอย่างไร จะช่วยให้ได้ข้อค้นพบที่กว้างขวางและนำไปสู่ข้อสรุปเชิงนโยบายที่ครอบคลุมมากขึ้น

2. ควรเพิ่มเติมการศึกษาปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ความโปร่งใสทางการเมือง หรือการบริหารจัดการท้องถิ่น ร่วมกับการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรม เพื่อให้การวิเคราะห์ครอบคลุมและสะท้อนปัจจัยเชิงพหุมิติที่ส่งผลกระทบต่อความนิยมของนักการเมืองท้องถิ่น

3. ควรมีการทดลองนำหลักสังคหวัตถุธรรมไปประยุกต์ใช้จริงในกิจกรรมทางการเมืองหรือโครงการพัฒนาชุมชน แล้วติดตามผลการเปลี่ยนแปลงในด้านความนิยม ความไว้วางใจ และการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ที่เป็นทั้งเชิงทฤษฎีและเชิงปฏิบัติ

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาชี้แนะ และความช่วยเหลืออย่างยิ่ง จาก ผศ.ร.ต.ต.ดร. สมยศ ปัญญา อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ และพระมหากิตติพงษ์ กิตติญาณ, ดร. อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมขอขอบพระคุณ รศ.ดร.สุรพล สุยะพรหม รองอธิการบดีฝ่ายกิจการทั่วไป ประธานกรรมการ และรศ.ดร.วีระ เลิศสมพร มหาวิทยาลัยพะเยา ผู้ทรงคุณวุฒิที่แนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่อง เพื่อให้สารนิพนธ์นี้มีความสมบูรณ์ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดีตั้งแต่ต้นจนเสร็จเรียบร้อย ผู้วิจัย ขอกราบขอบพระคุณด้วยความเคารพอย่างสูง

ขอขอบคุณ ผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความเหมาะสมของเครื่องมือวิจัย และให้คำแนะนำปรับปรุงเนื้อหาสาระเพื่อให้ความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยที่ได้พัฒนาบัณฑิตให้มีความรู้ คุณธรรม นำชุมชนพัฒนาให้มีความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน และเป็นสถานที่ศึกษา ค้นคว้า รวบรวมความรู้ต่างๆ ตลอดระยะเวลาที่ศึกษาเล่าเรียน ขอขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ แนะนำแนวทางการเรียน ให้ข้อคิด ให้กำลังใจ

ในการเรียนจนประสบผลสำเร็จ กราบขอบคุณ พระเมธีวชิรคุณ รศ. ดร. คณะผู้บริหาร และพนักงานเจ้าหน้าที่ทุกท่านของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย คณะผู้บริหาร และเพื่อนนักนิติปริญาโท รุ่น 4 รัฐศาสตร์ทุกท่าน ที่เป็นกำลังใจ รวมถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่ได้กล่าวนามไว้ ณ ที่นี้ ที่ให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือ และให้กำลังใจด้วยดีเสมอมา

ขอขอบพระคุณบิดามารดา ซึ่งเป็นเสมือนครูคนแรกที่อบรมสั่งสอนบุตรมาโดยตลอด คุณค่า และประโยชน์อันพึงมีจากงานวิจัยเล่มนี้ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของบิดา มารดา บุรพาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ให้ผู้วิจัยได้มีโอกาสศึกษาจนสำเร็จ

เอกสารอ้างอิง

- ไชยา พรหมา. (2563). พรรคการเมืองกับการสร้างความนิยมทางการเมือง: กรณีศึกษาพรรคเพื่อไทย. คุุณินพนธ์สาขาการเมือง คณะรัฐศาสตร์. บัณฑิตศึกษา : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เกียรติกดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2539). อนาคตผู้นำการเมืองไทยในสองทศวรรษหน้า. กรุงเทพฯ: ชัคเชสมิเดีย.
- ธรรมรัตน์ ธรรมยาฤทธิ์. (2561). ความนิยมทางการเมืองของประชาชนหมู่บ้านเสื่อแดงจังหวัดอุดรธานี ที่มีต่อพรรคเพื่อไทยภายหลังการรัฐประหาร 2557. วารสารการเมืองการปกครอง. 8(3) (กันยายน - ธันวาคม 2561) : 29-41.
- พระปัญญาฤทธิ์ สิริวิฑฒโก (ฟ้าสกุล). (2564). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ของประชาชนในอำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร. วิทยานิพนธ์ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา รัฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- มนัสนันท์ ศิวะพรพัฒนา. (2565). การสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองที่มีผลต่อการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งทั่วไปของประชาชนในอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขา รัฐศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- เสถียร เขยประทับ. (2554). การสื่อสารและการตลาดการเมือง. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.